

МТП 1936 року. З того часу було прийнято декілька нових редакцій Правил, остання на сьогодні в 2020 році.

Література:

1. Ткач, О. В. Зміст успішної зовнішньоторговельної стратегії підприємств в умовах євроінтеграційних процесів. *Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки*. 2024. Т. 1. № 20. С. 110–117.
2. Інкотермс / Incoterms 2010. *DCH Group* : веб-сайт. URL: <https://dchgroup.com.ua/ukr/incoterms-2010/> (дата звернення 17.01. 2025).
3. Інкотермс 2020 – основні поняття і правила в галузі міжнародної торгівлі. *Школа бізнесу Нова пошта*. : веб-сайт. URL: <https://online.novaposhta.education/blog/incoterms-2020-osnovni-ponyattya-i-pravila-v-galuzi-mizhnarodnoi-torgivli> (дата звернення 17.01. 2025).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-77>

DETERMINING THE IMPACT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES ON THE FOREIGN TRADE RELATIONS OF THE BALTIC STATES AFTER THEIR ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION

ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ КРАЇН БАЛТІЇ ПІСЛЯ ВСТУПУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Filipov O. M.

Postgraduate student at the Department of International Economic Relations and Logistics Educational and Research Institute “Karazin Institute of International Relations and Travel Business” V. N. Karazin Kharkiv National University Kharkiv, Ukraine

Філіпов О. М.

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Навчально-науковий інститут “Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу” Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна м. Харків, Україна

Актуальність теми доповіді зумовлена швидкими змінами у світовій економіці, що впливають на міжнародну торгівлю та змушують країни Балтії адаптувати свої торговельні стратегії до нових викликів. Важливо дослідити, як членство в Європейському Союзі (ЄС) сприяє зростанню

зовнішньої торгівлі Балтійських країн та яким чином можна використовувати можливості єдиного ринку для подальшого розвитку їхніх економік. Крім того, дослідження питання конкурентоспроможності експортної продукції країн Балтії на глобальному ринку та впливу євроінтеграції на торговельну політику дозволяє глибше зрозуміти, як малі країни можуть ефективно використовувати інтеграційні процеси для підвищення своєї економічної стійкості. Отже, визначення впливу євроінтеграційних процесів на зовнішньоторговельні відносини країн Балтії є актуальним і своєчасним завданням в контексті, як регіональних, так і глобальних економічних і політичних змін.

Після вступу у 2004 році країн Балтії до ЄС, їх зовнішньоторговельні відносини зазнали значних змін. Це стало предметом численних наукових досліджень, зокрема у сфері економічної інтеграції та розвитку торговельної політики [1-7]. Автори зазначених вище наукових публікацій та цілої низки інших дослідницьких праць доводять, що євроінтеграція сприяла істотним структурним змінам у зовнішній торгівлі країн Балтії, допомогла збільшити обсяги торгівлі всередині ЄС, та водночас зберегла певні торговельні зв'язки з країнами СНД. Проте, економічна інтеграція також принесла виклики, що пов'язані з економічною циклічністю та необхідністю диверсифікації ринків. Вплив євроінтеграційних процесів на зовнішньоторговельні відносини країн Балтії включає широкий спектр факторів: від стабілізації фінансових ринків до підвищення ролі технологій та підтримки малого і середнього бізнесу. Це дозволяє комплексно оцінити успіхи і виклики, з якими стикнулися країни Балтії після вступу до ЄС. На основі проаналізованих джерел можна додати, що, крім економічних аспектів, євроінтеграція країн Балтії суттєво вплинула на їхню політичну та соціальну стабільність, що також важливо для зовнішньоторговельних відносин. Членство в ЄС сприяло посиленню економічних зв'язків не лише з Європою, але й з іншими країнами, завдяки стабільному політичному середовищу та привабливому інвестиційному клімату.

Слід також відзначити, що одним із ключових чинників зростання зовнішньоторговельних відносин Балтійських країн була їхня інтеграція в Європейський єдиний ринок, що забезпечило доступ до широких ресурсів та сприяло розвитку інфраструктури. Крім того, дослідження також вказують на те, що Балтійські країни змогли використати свій досвід для створення ефективних економічних моделей у рамках ЄС. Разом з тим, залишаються не вирішеними проблемні питання в частині визначення закономірностей впливу

євроінтеграційних процесів на зовнішньоторговельні відносини країн Балтії після їх вступу до ЄС [1].

Метою доповіді є визначення впливу євроінтеграційних процесів на зовнішньоторговельні відносини країн Балтії після їх вступу до ЄС.

Матеріалами дослідження є: 1) дані Євростату, національні економічні дослідження Естонії, Латвії та Литви, звіти Міжнародного валютного фонду, Світової організації торгівлі, Європейської Комісії, а також аналітичні матеріали від економічних інститутів; 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження у царині зовнішньоторговельних відносин, як ключового елементу економічного розвитку малих країн у контексті глобалізації, а також ролі євроінтеграції для країн Балтії після здобуття незалежності та приєднання до ЄС.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: формалізації, аналізу та синтезу (для побудови загальної структури зовнішньої торгівлі країн Балтії після вступу до ЄС, для визначення основних факторів, що впливають на зовнішньоторговельні відносини країн Балтії після їх вступу до ЄС); статистичний аналіз (для кількісного оцінювання динаміки змінювання обсягів експорту та імпорту Естонії, Латвії та Литви після вступу до ЄС); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

У доповіді розкрито основний зміст впливу інтеграційних процесів на зовнішню торгівлю країн Балтії після їх вступу до ЄС. Досліджено динаміку експорту та імпорту країн Балтії після вступу до ЄС протягом 2004-2024 років. Визначено, що протягом 2004-2024 років країни Балтії продемонстрували стійке зростання експорту, зосереджуючись на торгівлі з ЄС та поступово диверсифікуючи свої ринки на глобальному рівні. Показано, що імпорт технологій та енергоресурсів став ключовим фактором для розвитку промисловості країн Балтії, особливо у контексті переходу до зеленої енергетики та альтернативних джерел. Виявлено вплив інтеграції на внутрішньоевропейську торгівлю та розглянуті зовнішні партнери країн Балтії. Розглянуто основні тенденції та перспективи розвитку зовнішньоторговельних відносин країн Балтії у контексті впливу євроінтеграційних процесів. Показано, що майбутні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі країн Балтії пов'язані з подальшим використанням технологічних інновацій та диверсифікацією ринків збуту, зокрема через активізацію торгівлі з Азією та Америкою. Встановлено, що санкції та геополітична напруга змусили країни Балтії зменшити залежність від російського ринку та посилити торгівлю з країнами ЄС та іншими міжнародними партнерами.

Висновки.

1. Протягом 2004-2024 років країни Балтії продемонстрували стійке зростання експорту, зосереджуючись на торгівлі з ЄС та поступово диверсифікуючи свої ринки на глобальному рівні. Важливим чинником успіху стало використання європейських інвестицій та інтеграція до єдиного ринку.

2. Імпорт технологій та енергоресурсів став ключовим фактором для розвитку промисловості країн Балтії, особливо у контексті переходу до зеленої енергетики та альтернативних джерел.

3. Майбутні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі країн Балтії пов'язані з подальшим використанням технологічних інновацій та диверсифікацією ринків збуту, зокрема через активізацію торгівлі з Азією та Америкою.

4. Санкції та геополітична напруга змусили країни Балтії зменшити залежність від російського ринку та посилити торгівлю з країнами ЄС та іншими міжнародними партнерами.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на аналізі змін у конкурентоспроможності експортної продукції країн Балтії після їх євроінтеграції та приєднання до спільної торговельної політики ЄС.

Література:

1. Філіпов О.М. Вплив євроінтеграційних процесів на зовнішньоторговельні відносини країн Балтії після вступу до Європейського Союзу. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2024. № 10. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-10-10357>.

2. Приходько І. В. Політико-економічні бар'єри на шляху інтеграції України до ЄС. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Спеціальність 08.00.02 – світове господарство і міжнародні економічні відносини. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015. 261 с. URL: https://uacademic.info/en/document/0415U006083#google_vignette (дата звернення: 10.01.2025).

3. Meriküll J., T. Rõõm Euro Changeover-Related Inflation in Estonia. *Journal of Common Market Studies*. 2015. Vol. 53. №. 4. Pp. 822–839. URL: https://econpapers.repec.org/article/blajcmkts/v_3a53_3ay_3a2015_3ai_3a4_3ap_3a822-839.htm (дата звернення: 10.01.2025).

4. OECD (2022), OECD Economic Surveys: Latvia 2022, OECD Publishing, Paris. 2022. 117 p. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-latvia-2022_c0113448-en/full-report.html (дата звернення: 10.01.2025).

5. Atlas of Economic Complexity (2021), Latvia in Summary, URL: <https://atlas.cid.harvard.edu/countries/132/summary> (дата звернення: 19.09.2024).

6. Benkovskis K., Masso J., Tkacevs O., Vahter P., Yashiro N. Export and productivity in global value chains: comparative evidence from Latvia and Estonia. *Review of World Economics (Weltwirtschaftliches Archiv)*, Springer; Institut für Weltwirtschaft (Kiel Institute for the World Economy). 2020. Vol. 156(3). Pp. 557-577. DOI: 10.1007/s10290-019-00371-0.

7. Export growth recorded in all Baltic states – *Eurostat*. The Baltic Course. 2018. URL: <https://www.baltic-course.com> (дата звернення: 10.01.2025).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-78>

CHANGES IN THE MANAGEMENT OF INTERNATIONAL COMPANIES IN THE DIGITAL REALITY

ЗМІНИ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Tsalan M. I.

*PhD in Economics, Associate professor,
Associate Professor at the Department
of International Economic Relations
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Цалан М. І.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Особливої актуальності в сучасних умовах глобалізації набуває дослідження змін в управлінні діяльністю міжнародних компаній. З одного боку, це дозволяє компаніям адаптуватися до трансформацій на міжнародному ринку, з іншого – забезпечує їх конкурентоспроможність та довгостроковий успіх. Ці процеси активізуються у результаті:

– збільшення взаємодії національних економік, міграційних переміщень капіталу, технологій та товарів через кордони в умовах активного здійснення глобалізаційних процесів;

– імплементації інноваційних стратегій для підтримки інноваційного розвитку компаній та забезпечення їх конкурентоспроможності на міжнародному ринку;